

ŁUKASZ MALINOWSKI

MAŁY
PRZEWODNIK
PO HISTORII
POLSKI

25. EMIGRACJA RUSZA NA ODSIECZ

Moja siostra zapomniała o emigracji! Na szczęście macie Jana, który pokaże wam, że bez Polaków rozsianych po całym świecie o wiele trudniej byłoby odrodzić naszą ojczyznę.

Ignacy Jan Paderewski i inni

Polacy mieszkający za granicą nigdy nie zapomnieli o swoich korzeniach! Z utęsknieniem wypatrywali wieści z frontu i starali się wspierać polską sprawę. Największą organizacją polonijną był **Związek Narodowy Polski**, który próbował aktywnie wpływać na kształt odradzającej się Polski. Początkowo trzymał stronę Rosji i to przy jej pomocy planował odbudować nasz kraj, po tym, jak już Niemcy przegrają wojnę i uwolnią nasze ziemie spod okupacji. Sporym wydarzeniem dla Polonii w 1915 roku była wizyta kompozytora **Ignacego Jana Paderewskiego** w Stanach Zjednoczonych, który namawiał naszych rodaków do pomocy dla „starej ojczyzny” i spotkał się z wielkim entuzjazmem. Wśród Polonii aktywnie działał też **Roman Dmowski**, który nieustrudzenie jeździł od kraju do kraju, zabiegając o poparcie dla niepodległej Rzeczypospolitej. Za jego sprawą utworzono Komitet Narodowy Polski, który pełnił rolę rządu na uchodźctwie i odpowiadał za kontakty z władzami innych państw.

Generał Haller składający przysięgę przed swoimi żołnierzami. Fot. Wikimedia Commons, licencja public domain

Błękitna Armia

Polacy mieszkający zagranicą chcieli też walczyć o naszą wolność. W 1916 roku w Kanadzie utworzono szkołę oficerską. No może nie brzmi to bardzo groźnie, ale było bardzo ważne. Dobry żołnierz musi być przecież nie tylko waleczny, ale i mądry. Ich większe militarne zaangażowanie stało się możliwe dopiero w 1917 roku. Wtedy to Stany Zjednoczone przystąpiły do wojny (po stronie Anglii i Francji), a amerykańska i kanadyjska Polonia zaczęła tworzyć pierwsze oddziały, które następnie wysyłano do Francji. Trzy czwarte formującej się tam armii to byli właśnie Polacy ze Stanów Zjednoczonych i Kanady. Pozostali ochotnicy przyjeżdżali z całej Francji i Holandii, byli też i jeńcy uwolnieni z niemieckich więzień. Od koloru noszonych przez żołnierzy mundurów formację zaczęto nazywać **Błękitną Armią**. W 1918 roku na jej czele stanął **Józef Haller**. Z niecierpliwością wyczekiwano dnia wymarszu do Polski.

Dużo nadziei dla Polaków na całym świecie wzbudziła także postawa **Thomasa Wilsona**, prezydenta Stanów Zjednoczonych, który za namową amerykańskiej Polonii ogłosił, że przyszły pokój będzie możliwy tylko w przypadku, gdy powstanie zjednoczona i niepodległa Polska. W styczniu 1918 roku powtórzył to w słynnej deklaracji: *należy stworzyć niezawisłe państwo polskie, które winno obejmować terytoria zamieszkałe przez ludność niezaprzeczalnie polską, któremu należy zapewnić swobodny i bezpieczny dostęp do morza i którego niezawisłość polityczną i gospodarczą oraz integralność terytorialną należy zagwarantować paktem międzynarodowym*. Z tak jednoznacznymi poglądami jednego z przywódców ówczesnego świata musiał się liczyć każdy europejski polityk.

Związek Narodowy Polski – jedna z najstarszych polonijnych organizacji w Stanach Zjednoczonych, założony został w 1880 roku. Związek miał charakter organizacji pomocowej dla Polaków, którzy pracowali tam często w nieludzkich warunkach. W czasie I wojny światowej współpracował z Ligą Narodową i Komitetem Narodowym Polskim w Paryżu. Organizacja istnieje do dziś.

Błękitna Armia – armia polska we Francji, która powstała z polskich ochotników – emigrantów. Inicjatorem jej powstania był Roman Dmowski. Ochotnicy rekrutowali się z Francji, Stanów Zjednoczonych, Kanady, Brazylii. Na czele armii stanął generał Józef Haller.

CZY WIESZ, ŻE...

- Ignacy Jan Paderewski uważany jest za jednego z ojców niepodległości Polski. Był on pianistą, kompozytorem i jedną z największych gwiazd światowych swojego czasu.
- Sława mistrza Paderewskiego była tak wielka, że miał on dostęp do najważniejszych władców i polityków, dzięki temu mógł przekonywać ich do polskiej sprawy.
- Paderewski był uosobieniem elegancji oraz męskiego uroku. Jego fanki mdlały podczas koncertów. Dziś jego sławę można porównać do współczesnych gwiazd muzyki pop.

DAWNIEJ TO BYŁO

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Stowarzyszenie
„Wspólnota Polska”

CENTRUM DOSKONALENIA
NAUCZYCIELI
EDUKACYJNEGO, WARSZAWA POLSKA

MUZEUM
POCZĄTKÓW
PAŃSTWA
POLSKIEGO
W GNIEZNE